

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.8. Admirabantur illi, sed non conuertebantur, sicut Pharao, alijque ex nobis plurimi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

capiant rudiores ceterisque hebetiores. Totum quod
intelligo volo, ut qui me audit intelligat, & sentio
me non ita loqui, ut hoc efficiam: quia conceptus
verba non assequuntur maxime quia ille intellectus
meum, quasi rapida coruscans igne suffundit locu-
tio vero tarda est, longa longaque dissimilis. Pro-
sequitur & hortatur Predicatore, eo modo con-
cionetur, ut altiora stylo proponat plano ac hu-
mili, illicque in mentem veniat: quod *Eternus*
Pater verbum suum substantiale & aeternum, ut
capituli nostro accommodaret, demisit Epe. Et D.
Paulus balutiens nutrit efficitur, ut puerum
instruat. In medio vestri sum, tanquam si nu-
trix fosca: filios suos: Hoc inquit consilium
dedit Timotheo discipulo: Formam habe sanctorum
verborum. Attende vt eo modo loquaris, quo ma-
gis profus, & lucrum referas animum abun-
dantius.

1. Thessal.
2. 7.
Lib. 4. de
doct. Chr.
2. Tim. 1.
11.
Vide in
prim. in
censura
Auctoris
§. 6.
Ezech. 3. 1.
He. 10. in
Ezech.
Apoc. 10.
9.

Porro necessarium est quod non sufficiat praedicatori humilia concionari, sed interdum sublimiora ac grandiora proponat: hoc enim Spiritus S. indicauit vt D. Gregorio credimus illa vitione Libri, quem Ezechiel tradidit, suoque dilectissimo discipulo Ioanni Euangelistae: nam eos ad munus multus praedicationis, librum tradidit scriptum intus & foris, hoc est scripturae symbolis: hanc enim oportet vt explicet praedicator. Scriptus est hic liber foris in cooperculis parentibus, & intus in folijs conuulsis: doctrinam enim comprehendit omnibus obuiam quam omnes de facili concipiant, & occulta clausaque mysteria quae feliciora ac doctiora exigant ingenia. Hoc agat Praedicator, hoc egit Saluator noster. Hodie adeo graua ac sublimia proposuit, vt clariora vrbis Hierusalem ingenia maiorem in modum obstupescerent. *Mirabantur.*

§. 8. *Admirabantur illi, sed non conuertebantur, sicut Pharaon, alijque ex nobis plurimi.*

21
1.
Iudaeorum
obstinata
malitia.

ET aliud hic detego mysterium scilicet, quod quamuis D. Euangelista velut ostendere doctrinae Christi celsitudinem, vult tamen pariter, & horum malis ex illa colligere malitia profunditatem Iudaeorum. Quamnam erat illa Christi doctrina? adeo supereminens ac sublimis, vt illi ipsi mortales inuideret, quorum oculis nihil bene factum placebat, mirarentur, illaque stupefacti haerent, illam de terra nequam prodire posse iudicantes: Quamnam illorum erat adeo profunda, & pertinax & caeca malitia,

qua supra modum attoniti, non illi credebant: illumque acceptare recusabant? *Admirabantur sed non corrigebantur.* (Inquit D. Augusti.) Meo iudicio probare nobis intendit illum malitiam obliuione vicisse Pharaonis, Aegyptiorumque peritiam, qui merito maris fluctibus absorpti demerguntur, nec non peritiam Regis Saulis qui iusto Dei iudicio suo ipsius gladio traesus occubuit: pariter impij Regis Ochoziae, & sacrilegi Regis Balhsiter, qui in poenam suorum criminum infelicis morte sublati est, Medoram Perfarumque vitiis interemptis, quia vero horum insaufus exitus inter S. scripturae loca sunt celeberrimos metumque incutunt grauiorem, illos expendamus.

D. Aug. Tom. 9.

In Libro sapientiae data operam perpendit Spiritus S. obliuionem Pharaonis ac Aegyptiorum peruersitatem, contra ponderat opera illa prodigiola, quae Deus ipsis spectantibus mirabiliter est operatus. *Magna sunt iudicia tua Domine, & admirabilia verba tua.* O Domine, quam magna tua fuerunt decreta iudicia, & ineffabilia opera (hoc enim significat *verba tua*) quae in Aegyptio perpetrati: Per hoc luce clarius illarum ius ac apparuit peruersitas animarum, ipsis petris duritibus impenetrabilior: hoc indicat subiecta tiorum verba: *Propter quod in discipulata anime errauerunt.* Et quomodo gaudet hoc? Dum enim persuasum habent iniqui posse dominari nationi sanctae, vinculis tenebrarum & longa nocte compediti inclusi sub

Sap. 17. 1.
II.
perpetua
cia.

Incipit proponere, id quod Deus in conspectu rebellium istorum terribiliter operatur. Hoc sibi peritura debant se posse Dei populum iniustae suaeque subiectione seruiri: Deus autem, vt eorum illuminaret caecitatem, ecce prodigiola & stupenda nimis operatur, quibus eos diuini flagellabat, tenebras excitat adeo palpabiles, vt illis quali compediti languerent, nec se quisquam de loco ad locum mouere possent, immittit conuicta, fulgura, cornuscantur mesig. eas, grandinem horribilem quae nemquam in terra viderant Aegypti, quo terrore immo percussis prosternebantur. *Pauentes horrenda & admirabile nimis perturbati,* Voces intelligebant inuicem, ita singulares & admiratio ne terribiles, vt illas audientes haerent suspensi, mentis impotes attoniti: *Sonus descendens perturbabat illos.* Timore conturbati contenti, his inhaerent, non vteris progressi, de illis tantummodo discurrentes, & in sua, imo duriori rebelles malitia manebant obfirmati.

Idem.

Ideico eas appellat Spiritus S. *Animas indisciplinatas*: sine discursu, sine disciplina; Vata-
llus transfert: *Impetua anime*: stultæ ieruehat.
Peperit admiratio Philosophum, & ut ait Aristo-
teles: *Propter admirationem ceperunt homines
Philosophari*. Et aliter fieri non posse videtur, quin
aliquid conspiciens, quod multum admiraris,
statim cuiusvis inquiras, quod hoc est, quid per
hoc præstentur? huius finis? In tibi imperitas,
stultas, indisciplinatas animas, Paracorem ac
Ægyptios: cum enim adeo stupenda conspice-
rent, voces audirent adeo terribiles, quibus ad
extremum turbabantur, non philosophabantur,
non vtherius inquirebant, quid hoc esset, cum au-
tem tenerentur & equum esset, ut huc intende-
rent, qual Deus stupendis his prodigijs, voci-
busque illis perscrutari conaretur, seipis curio-
res atque obstinatioris, iniqua prætenione per-
petua Dei populum servitute pressum detinere
præsumpserunt. *Mirabantur, sed non converteban-
tur.*

III. Perfidum consilium Saulẽ a Deo reiectum,
admiracione perterritum ob varias grauesque ca-
lamitates, quas capiti suo ingruere deslebat, nec
Saul con- a Deo videbat sibi concedi remedium. Apparet
toma. 14. illi eximius Dei propheta Samuel, iam defunctus
=& Reg. 28. & Sauli prædicit aduersitates illi superuenturas:
16. & quare? quia Deo rebellis tenuit obedire.
Tanto stupore perturbatur, ut in terram semi-
mortuus ac vitibus destitutus corruerit: & hæ-
ret hac solum admiracione percussus, nec in se
reuerterit, nec iniquas suas corrigi intentiones,
imopotius in sua non desectendus iniquitate
perleuerat, Deo scdisfragus. *Mirabantur, sed
non conuertebantur.* Apparitores mittit Ochozias

IV. Ochozias rex impissillimus, ut manus inieiant captantque
durities: prophetam Eliam, ducem scilicet quinquaginta
milibus constipatum: Cum illis dux accedit
ad Eliam, videt autem & expauescit ad viam
propheta vocem de caelis ignem descendere,
cauctolque conflagrari: Obstupescit clalem
Rex, nec conuertitur, quimmo pernix &
alios mittit quinquaginta milites & ducem cum
illis: idem illis contigit infortunium, penaque
fomidabilis: descendit ignis de caelo, cunctosque
consumit. Majori percellitur Rex admiracione,
sed poenitentia conuertitur minori, quandoqui-
dem & tertium mittere ducem, aliosque quin-
quaginta milites ad eundem effectum pernica-
rior non exhorrescat. *Mirabantur, sed non conuer-
tebatur.*

V. Balthaf- Sed hos omnes obstinatione superat (ui fallor)
lari ob- pertinax Balthazaris Regis impietas. Procuris,
Sinaso.

vt effraenis equus, suas sectatus iniquitates, hor-
rendaque sceleia, tandem conuictum instruit
Principibus suis, intusque permagnificum,
in Dei despectum sacra templi pollueno yafa,
quibus grauer Deo iritatis, dum omnes ex-
pplicita fronte poculis inhiant epotandis ma-
num illam mysteriosam mittit, in pariete scri-
bentem ipsi Regi ex opposito; Contremiscit,
pallefcit, conuulbatur, tactoque membroium
ac corporis horrore concutitur, ut genua ad
se inuicem trementia colliderentur. Audi S.
Scripturam timorem eius exarantem: *Tunc fa-
cies Regis commutata est, & cogitationes eius con-
turbabant eum. Et corporis renum eius soluebantur,
Et genua eius ad se inuicem, collidebantur, Et
exclamauit fortiter. Exclamauit fortiter, præci-
piens aduocari sapientes, diuinos, atque pices, ma-
gos & ariolos, magnis propositis premijs illi, qui
scripturã hanc legete possent & interpretari. Pro-
dit in medium Daniel, atque hanc scripturam
eius verba continere: *Mane, Tebel, Phares*: Nu-
merus, pondus & diuisio: quorum hæc esset
explicatio: Numeratur Deus regnum tuum, &
compleuit illud: Appensus es in statera, & in-
uentus es minus habens: diuisum est per mor-
tem regnum tuum, & datum est Medis & Persis.
Audit hæc, conuulbatur, perterritus expauescit:
numquid conuertitur? Numquid illic pedem
effert? non conuertitur, non effert, sed solo
stupore prostratus hæret nihilo melior factus, &
in ipsa sca facisega vasorum pollutione pernix
obstinatur, quo lactum est, ut disponente sic
euncta Deo eadem nocte hostes in vibem irue-
runt cumque intersecerint, vitam illi corporis
aufereutes, & hæmones animam eius, sibi præ-
dium allumplerunt. *Mirabantur, sed non conuer-
tebatur.**

Dan. 5.

VI.

Tales erant hi mortalium infelicissimi: *Mira-
bantur, sed non conuertebantur*; Et talem te esse
quis non videat? quos contigit te bonorum
eminentiam audire, que Deus præparauit sibi
seruientibus: Admiraris, sed non conuertis
ad meliora: quia eodem semper affectu ter-
rens diligis, ut nec vlium suspitium ad superna
dirigas, nec desiderium in te feruat illa con-
quendi: admiratus, non conuersus. *Mortuum
illius diuitis epulonis exitum in. 10. 18. infer-
ni voracibus flammis in. 10. 18. inferni
voracibus flammis in. 10. 18. inferni
quia mendico Lazaro amicus negauit superfluas,
& ecce lam-abiles voces planctusque inge-
minat. soraham deprecatur, & vnicum tan-
tummodo sibi aquæ guttam postulat, nec ex-
auditur. *Pater Abraham miserere mei, Chr. Luc. 16.
918. 24.**

Peccato-
rum in-
crepate
obstina-
tio.

quia crucior in hac flamma. Admiraris, præ hore tibi crines eriguntur: hic hæres, nec pedes moues pauperi largitorum elemosynam: admira- tus, & non conuersus. Quoties auribus tuis, inelamatur, quid pro te Deus fecerit, delecten- dens de celo in terram, se clauitio virginalis steri concludens, factus homo, natus infans, frigore tremulus, in prælepi reclinatus, triginta tribus annis innumeris vitam transigens labori- bus, in cruce medius inter sceleratos moriens: tantum prodigium, vt ipse sol obstupescens ob- scuraretur, tale videre non sustinens spectaculo- rum (vt inquit Dñus Ambrosius) Admiraris hæc audiens, te ipsum solo prosteruis, vt tali percussum lounate: sed quis fructus: hæres hic immotus, nec tantis conaris gratus esse be- neficij, non tantis ad meliora progredieris intus forisque Sacramentis, Admiratus, & non conuersus. O quantos videre est in concionibus admirabundos, & quam paucos ad saniora conuersos. Concionem intelligis insignitorem, & aperto ore stas attonitus, vicino colloqueris. Proh: quantâ hic præstat sapientiâ? proh, quam auribus meliustua concio! sed quam pauci de peccatis assurgunt? Admiratus es, numquid a- mialium remisisti? Admiratus es, numquid alienâ restitisti? Admiratus es, numquid o- dium in proximum ex corde repulisti? Admira- tus es, numquid meliorem vitam frugehi conce- pisti? Admiratus es, numquid ieiunare, & seriam penitentiam agere populuisti? Mirabantur, sed non conuertebantur.

*Cap. in
Allud Luc.
23.
Exspirat
eius.*

*S. 9. Peruersi auditors, qui tantum adferunt
intellectum, non autem voluntatem. Vnde li-
cet aduertentur non tamen conuertuntur.*

13.

O Blicies qui fieri possit, vt tantopere admira- rentur, nec tamen ad meliora conuertantur? Ex ea ratione qua tibi tantumidem contingit: De illis querebatur Deus, quod amantes essent, & rationis exortes: cum tantum aures, non cor haberent, unde solis audiebant auribus, porro nec corde discutiebant nec Philo- sophantur, vt diximus de Aegyptijs: *Audi populo stultus, qui non habes cor? An te prætere- rit, quod paulo superius diximus, vt effectum suum habeat concio, quod opus sit vt Deus & prædicator pariter concurrant, vt prædica- tor verba transmittat ad aures, Deus autem gratiam suam ad cordis interiora: Si quis con- cionem frequentatis aures solummodo nec cor*

Heb. 5. 21.

adferat, tantum audiet prædicantem, nec à Deo cor eius commouebitur. En tibi horum defectus, I. qui est & tuus, etenim ad concionem festinas, & Stulti aures tantum corporis adfers vt audias, nõ au- sunt cor non tem cor, hoc enim in facultatibus tuis, rursusque negonjs dimisisti. Sic te Deus per prophetam habent. *Oleam considerat, te stultum insimulans, Ephraim 13. 17. 11. quasi columba sed uilla, non habens cor. Columba insipiens, sine ratione, concionem audis, sed non idcirco times, te moues, mores corrigis, vitam emendas, & inter eos numerandus, o Domine, quibus loquitur Deus per Isaiam. *Audi e me du- ro corde: Legunt alij: *Audite me qui perdidistis cor. Audite sarui, qui sine corde huc aduenistis: illud etenim inter præterisiones vestras perdi- distis ambiciofas, inter erudeles vestras cupidi- tates.***

I.

Isa. 46. 12

Ita contigisse legitur diuini illi mortuo: quæ vt honorifice terre mandarent, instantes roga. Historia uerunt præclatum illum Apostolum D. Anto- de cada- nium Paduanum, vt in eius laudem funebrem vere sine haberet orationem. D. Antonius vt prædicator erat Evangelicus, & veritatis annuntiator, non adulator, qui palpum obtruderet pulpum ascen- dit, & pro themate hoc assumit: *Mortuus est di- ues, & sepultus est in inferno.* Prologum ordi- tur concionis, dicens: quadant opinio hæc ver- ba defuncto: quamuis enim eius hic corpus iaceat cadauer nondum sepultura traditum, iam anima eius ab eo instanti, quod de corpore mi- grauit infelix abyssis sepulta gemit infernali- bus: quod si eam non posse cupitis, hæc est: li- cet ad Ecclesiam conueniret, conciones diuina- que auditurus officia, secum tamen cor suum non deferret, quod pecunias suis habebat inuo- lutum has enim thesaurum suum reputabat, il- lisque hoc recondidit: & si reipla vestrisque o- culis hoc cernere lubeat, ad domum eius con- tendite, tale referate sermum, in quo nummi: e- ius conseruatur, & in eorum medio cor eius re- perieris: Accurrunt illi, & cor adhuc calidum immersum nummis inueniunt.

II.

Historia

Eodem modo ad concionem conuertebant illi, de quibus Dominus apud Ezechielem *O rates hoc noueris, quod populus ille audiens te con- cionem habiturum, uerbumque Dei propositu- rum, omnes se mutuo ad illius inuitant audien- tiam? Dicit vnus ad alterum: *Venit & audia- mus qui sit sermo egrediens à Domino.* Nota ve- ro, quod te auditori ueniant quasi uenirent: *Et uenunt uenunt ad te, quasi si ingrediaris populus: Ve- niant quasi uenirent, intrant audituri, quasi in- ueniant ad uerum, confident ad audiendum, quasi audi- dierunt.**

Ezech. 33.

30.

III.